

॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥

अनिवृत्तस्य कालस्य क्षयं प्राप्नोति न मुच्यते ॥ अप्रमत्तः प्रमत्तेषु कालो जागर्ति देहिषु ॥ १५ ॥ प्रयत्नेनाप्यपक्रांतिं दृष्टपूर्वो न केनचित् ॥ पुराणः शाश्वतो धर्मः सर्व
प्राणभृतां समः ॥ १६ ॥ कालो न परिहार्यश्च न चास्यास्ति व्यवतिक्रमः ॥ अहोरात्रांश्च मासांश्च क्षणान्कालवाक्कलाः ॥ १७ ॥ संपीडयति यः कालो दृष्टिं वाधु
षिको यथा ॥ इदमद्य करिष्यामि श्वः कर्तास्मीति वादिनं ॥ १८ ॥ कालो हरति संप्राप्नोति वेग इव द्रुमं ॥ इदानीं तावेदवा सोमया दृष्टः कथं मृतः ॥ १९ ॥ इति का
लेन ह्येतां प्रलापः श्रूयते नृणां ॥ न संत्यर्थास्तथा भोगाः स्थानमैश्वर्यमेव च ॥ २० ॥ जीवितं जीवलोकस्य कालेनागम्यनीयते ॥ उच्छ्राया विनिपाताभावा
भावः स एव च ॥ २१ ॥ अनित्यमध्रुवं सर्वव्यवसायो हि दुष्करः ॥ सातेन व्यथते बुद्धिरचला तत्त्वदर्शिनी ॥ २२ ॥ अहमासं पुरा चेति मनसा पिनबुध्यते ॥ काले
नाक्रम्य लोके स्मिन् पच्यमाने बलीयसा ॥ २३ ॥ अज्येष्ठमकनिष्ठं च क्षिप्यमाणेन बुध्यते ॥ इष्याभिमानलोभेषु कामक्रोधभयेषु च ॥ २४ ॥ स्पृहामोहाभिमानेषु
लोकः सक्तो विमुच्यति ॥ भवांसु भावतत्त्वज्ञो विद्वान्ज्ञानतपोन्वितः ॥ २५ ॥ कालं पश्यति सुव्यक्तं पाणावामलकं यथा ॥ कालचारित्रतत्त्वज्ञः सर्वशास्त्रविशारदः
॥ २६ ॥ विवेचने कृतात्मा सिस्पृहणीयो विजानतां ॥ सर्वलोकोत्थं मन्ये बुद्ध्या परिगतस्त्वया ॥ २७ ॥ विहरन् सर्वतो मुक्तो न क्वचित्परिसृजते ॥ रजश्च हितमश्रुत्वां
स्पृशते न जितेन्द्रियं ॥ २८ ॥ निष्प्रीतिं नष्टसंतापमात्मानं त्वमुपाससे ॥ सुहृदं सर्वभूतानां निर्वैरांशं तमानसं ॥ २९ ॥ दृष्ट्वा त्वामसंजाता त्वय्यनुक्रोशिनीमतिः ॥
नाहमेतादृशं बुद्धं हंतुमिच्छामि बंधने ॥ ३० ॥ आनृशं स्यंपरो धर्मो त्वनुक्रोशश्चर्मत्वयि ॥ मोक्षयंते वारुणाः पाशास्तवे मे कालपर्ययात् ॥ ३१ ॥ प्रजानामुपचारे
ण स्वस्ति ते स्तुमहासुर ॥ यदाश्वश्रुं श्रुषां वृद्धां परिचारेण योक्ष्यते ॥ ३२ ॥ पुत्रश्च पितरं मोहात्प्रेषयिष्यति कर्मसु ॥ ब्राह्मणैः कारयिष्यति वृषलाः पादधावनं ॥ ३३ ॥
शूद्राश्च ब्राह्मणीभार्यामुपयास्यंति निर्भयाः ॥ वियोनिषु विमोक्षयंति बीजा निपुरुषाय दा ॥ ३४ ॥ संकरं कांस्यभांडैश्च बलिं चैव कुपात्रकैः ॥ चातुर्वर्ण्यं यदा कृत्स्न
ममयादं भविष्यति ॥ ३५ ॥ एकैकस्ते तदा पाशः क्रमशः परिमोक्ष्यते ॥ अस्मत्तस्ते भयं नास्ति समयं प्रतिपालय ॥ सुखी भवति रावाधः स्वस्थ चेतानिरामयः ॥
॥ ३६ ॥ तमेव मुक्ता भगवा उछत क्रतुः प्रतिप्रयातो गजराज वाहनः ॥ विजित्य सर्वान सुरान् सुराधिपो ननं दहर्षेण बभूव चैकराट् ॥ ३७ ॥ महर्षयस्तु ध्रुवरंजसा च तं
दृषा कपिं सर्वचराचरेश्वरं ॥ हिमापहो हव्यमुवाह चाध्वरे तथा नृत्तं चार्पितमीश्वरोपि हि ॥ ३८ ॥